

Juan M. Soria García
Delegat de Personal i
professor doctor d'ecologia
en la U.V. Estudi General

Malalties professionals en la docència

LA MALALTIA PROFESSIONAL és un concepte legal establert en la Llei general de la Seguretat Social, article 116: *S'entendrà per malaltia professional la concreta a conseqüència del treball executat per compte alié en les activitats que s'especifiquen en el quadre que s'aprove per les disposicions d'aplicació i desenvolupament d'aquesta Llei, i que estiga provocada per l'acció dels elements o substàncies que en aquest quadre s'indiquen per a cada malaltia professional.* No obstant això, **moltes malalties relacionades amb el treball no estan incloses en aquest llistat**, entre altres causes, perquè moltes alteracions de la salut són de tipus inespecífic. D'entre les quals apareixen en el Reial decret de malalties professionals, probablement les úniques que poden afectar als grups de persones docents siguen les causades per agents físics, on s'inclouen l'exposició al soroll, els moviments repetitius, les postures forçades i menys freqüentment les condicions de fred i calor i l'exposició a riscos biològics per malalties transmeses pels alumnes o instal·lacions. **A banda esmentarem les condicions psicosocials adverses**, causants de situacions d'estrès, insatisfacció laboral, fatiga mental, la síndrome del cremat i la depressió.

La legislació vigent només reconeix com a malaltia professional del sector docent **l'alteració dels nòduls vocals a causa d'esforços sostinguts per la veu**. No obstant això, no és causa d'un nombre de baixes significatiu. Mentre que per al personal laboral és el metge de capçalera qui decideix la qualificació de la malaltia, per a les categories pertanyents a MUFACE aquesta decisió és un acte administratiu de l'òrgan de personal que pertany.

La major incidència en patologies sol estar relacionada amb afeccions a les vies respiratòries, les lesions musculoesquelètiques i els trastorns d'origen psicosocial. **No obstant això, són considerades i tractades com a malalties comunes alienes al treball.**

És evident que tots hem estat malalts després d'un contagi general en un centre docent per l'extensió de qualsevol malaltia vírica poc perillosa generalment, com ara gripes, etc. Però també hem conegut com en algun centre educatiu han aparegut malalties més perilloses, que afortunadament no han portat conseqüències greus. D'una banda, és necessària l'adequada formació tant a l'alumnat com als pares per a prevenir l'extensió de les malalties en els centres docents, i **cridar a la responsabilitat per a exercir l'absència del lloc de treball (per a un docent) o l'absència de classe (per a l'alumnat)** quan es pateix determinades malalties, especialment de vies respiratòries, la disseminació de les quals és ràpida i el contagi bastant fàcil. No obstant això, els recents canvis legals en la gestió de la incapacitat temporal tenen part de responsabilitat en la declaració de malalties per part dels empleats i empleades públics, especialment en el sector docent. L'Administració pretén jugar amb la salut de docents i alumnes per una mera qüestió econòmica, sense caure en el compte de la perillositat que aquesta situació **pot dur tant en l'àmbit de salut pública com en l'àmbit de la curació a nivell personal de l'afectat.**

Quant als trastorns psicosocials, és més que necessari que es puguin incorporar dins de les malalties professionals. La incidència entre els docents és molt més important ja que són persones que treballen amb altres persones en la tasca educativa i formativa. Un bon resultat en la seua tasca dependrà de la seua bona salut psicosocial en tots els sentits, des de la relació en el seu departament amb tot el col·lectiu docent, a la relació amb l'alumnat, **incloent l'adequada gestió dels conflictes** que poden presentar-se en ocasions entre les persones. Quan tot cau a terra, tant per situacions sobrevingudes en el centre educatiu, com fora d'aquest, la persona entra en una problemàtica psicosocial que, de no resoldre's adequadament, arrossega a la depressió i a altres situacions no desitjables.

Comissions Obreres duu des de fa anys intentant aconseguir l'ampliació de les patologies més comunes l'origen de les quals està en l'activitat laboral docent com a malalties professionals, encara que l'Administració no ha admés fins ara la modificació de les llistes actuals. Mentrestant, **són els serveis de prevenció qui més poden ajudar a tractar de resoldre algunes d'aquestes situacions**, ja que el seu treball, a cavall entre el personal i l'Administració, ajuda en gran manera que puguin prendre's les accions necessàries per a prevenir situacions i col·laborar a solucionar de la millor manera possible les problemàtiques que hagen pogut aparèixer.